

gár-török jövevényeinkben; egyesek u. i. ezt tagadják), *ige*, *ígér* (nehézségek a magyar szó körül), *ölyű* (a magyar szó feltehető forrásának jellegzetesen török alakja a ma ismert mongol szóval szemben).

3. A csuvasban vannak, a bolgár-törökben lehetnek mongol jövevények és vándorszók; huzamosabb bolgár-török (csuvas)—mongol nyelvi érintkezés feltevésére ezek azonban nem elelendők.

4. Mongol nyelvekkel — már a mongol-kor előtt is — érintkeztek nem bolgáros, köztörök jellegű nyelvek is; épen ezért a magyar nyelv esetleges mongol eredetű vándorszavainak magyarázatához nem szükséges okvetlenül bolgár-török (csuvas) közvetítésre gondolni.

LIGETI LAJOS.

Szúnyog. E szavunk igen régi, s mai török megfelelőivel szemben (*singäk*, *sinäk*, *säk*) érdekes hangrendi eltérést is mutat, mégsem sorolhatjuk bolgár-török jövevényeink közé, mert a csuv. *šäna* arra mutat, hogy olyan őstör. *s*-szel van dolgunk, amelynek a csuvasban és a mongolban *š*-felel meg ugyanúgy, mint a bolgár-török eredetű magyar *sár*, *sárga*, *sárkány*, *söpör*, *serke*, *söreg* szavakban. (Vö. NÉMETH: MNy. XVII, 25.) A csuvas *š*-megtámogatására ma mongol megfelelőket is idézhetünk. Hua ji ji jü *ši-mo-'ul* 'légy' | POZDNEEV-féle Ming-kori szótár *šu-mo-'ul* 'ua.' | irod. mong. *šimayul*, *šimuyul* 'moucheron, mouche, petits insectes ailés' (Kow. II, 1503, 1505) | barga-burját *šomūt* 'Fliege' (POPPE: AM. VII, 374) | dahúr *šomöl'* 'szúnyog' (saját feljegyzésem). A tör. és mong. szó egymáshoz való viszonyát könnyű megvilágítani. A tör. *-k* képzővel szemben mongol *-yul* képzőt találunk. Az őstör. szóközépi *y*-nek bizonyos esetekben a mongolban *-m*-felel meg, vö. RAMSTEDT: NyK. XLII, 234—7, VLADIMIROV, Sravn. gr. 250—1. A 'légy' és 'szúnyog' jelentéstani kettősség az eddigi török adatok alapján is jól érthető; e szempontból különösen tanulságos a Káşyari-nál előforduló *singäk* értelmezése: 'bei den Städtern Mücken, bei den Nomaden Fliegen' (ed. BROCKELMANN 181). — Csuvas jövevény a cseremisiz *šära* 'Fliege; Mücke' | *šära*, *orä-šenga* 'Fliege' | *šärgä* 'Insekt', *arašä-ygä* 'Fliege', vö. RÄSÄNEN: MSFOu. XLVIII, 207.

LIGETI LAJOS.